

IMÁDSÁG ANDRÁSNAP ÉJSZAKÁJÁN.

*Uram. Ha meg lehetne tartani
Két mesehívő gyermekszememet.
Lehet, hogy furcsák már e ráncos archoz,
De mikor nekem megtiltott ígéret
Asszonyölelés, kacagó gyerek.*

*Uram. Én meg szeretném tartani
Két mesevágó szülélynyszememet.
Talán nem illők ők e durva ajkhoz,
De eltagadnák legalább halálig
Kifosztott, terhes, véres szívemet.*

*Uram. Én meg akarom tartani
Két mesemondó, öreg szememet.
Bizonytalán őszek e fekete hajhoz,
De néha kell valaki csupa jószág
Elsimogatni lázadt fejemet.*

*Uram.
Többé ne küldj már senkit értem,
Hagyd meg nekem két hazug szememet
Amen.*

Csanády György.

Történet a férfiről.

(Novella.)

I.

A kis kocsy egyenletes ropogással gurult a köves uton. A két fiatalembert, akik egymás mellett ültek elől és élénken beszélgettek, könnyedén fel-felhimbálta az ut egyenetlen helyein. A két fiatalember szeme a ló fehér és mozdulatlan hátára meredt.

— Egy sincs közöttük, — szólta a balfelől ülő Véri Zoltán — aki elég magas volna, hogy társammá lehessen.

A másik fiatalember elmosolyodott.

— Furcsa vagy, hallod, evvel a magassággal, amelyen folyton lovagolsz. Az ember már kezd zavarba jönni, mikor veled a nőkről beszél s előhozod mindjárt a magasságot. Édes öregem, az asszony akármilyen törpe, mégis a fejed tetejére nő.

Amilyen könnyedén, mosolyogva beszélt ez, a másik annál komorabban rágódott a témán.

— Hiába. Nem tudok szabadulni ettől a gondolattól. Valami különös nyugtalanság és félelem fog el, ha rá gondolok, hogy milyen mélyen le kell hajolnom, hogy társammá csúkoljak egy nőt. Beléjük harapni, mint izes gyümölcsbe és futni tőlük mindjárt, az igen! . . . De feleségül venni?! . . . Nem . . . Nem mondom, ha . . . olyat találnék, aki legalább a hajával együtt olyan magas, mint én. De nincs. Nincs. Ez a rettenetes felfedezés elrabolja éjszakáimat, nappalaimat . . .

A másik fiatalember nem mert mosolyogni. Hallgatott.

Véri Zoltán halkán, szinte magának folytatta:

— Olyan csöpp-kis teremtmények. Különösen, ha együtt vannak, nagy székekbe ülnek és fecsegnek, mint a csermely. Ilyenkor úgy érzem, mintha hatalmas tölgy volnék a parton, mely csak a beteg leveleit rázza a csermelybe, hogy belefürödjének.

A másik fiatalember ránézett.

— Hiszen te nem is vagy olyan tulmagas! . . .

— Nem. Neked. — mondta idegesen a másik. —

De egy nőhöz viszonyítva, igen. Nem találtam még olyan magas nőt, mint magam. Milyen más a férfi . . . Milyen derült, komoly, nyugodt magasság.

— Ugyan?! . . .

Véri Zoltán sietve, mély meggyőződés hangján felelt.

— De. Hidd el! Nem a férjéről; a férfiről beszélek . . . A férj?! . . . Sokszor, mikor látom, hogy valamelyik görnyedten viszi karján a feleségét, ökölbe szorul a kezem s a keserüségtől szinte kiszivárogoz a könny a szememből, mert elgondolom, hogy milyen lenne a férj a felesége nélkül . . .

Arca felragyogott, szinte átszellemült, amint folytatta:

— Egyenes. Magas. Nyílt. Nyugodt . . . Nézz meg egy harminc-negyven éves ép férfit, aki nem házasodott meg. Megvan benne egy gyermek eleveisége és bája, egy öreg bölcsessége és mosolya s megvan benne egy férfi ereje és akarata. Hidd el, maga Darwin se hitte volna el az ő elméletét, ha csak ilyen nőtlen férfiakat látott volna. Ezekről szól a szentírás, mikor azt mondja, hogy Isten képeire vannak teremtve.

— Kedves öregem, én mindent megérténék, ha te elzárkóznál valami sziklavárba, de hogy' magyarázod meg azt, hogy minden idődet a nők között töltöd? — Hogy' magyarázod meg azt, hogy most is, mikor Ferenczyékhez mégy, ahol igazán egyéb dolgod nem lehet, mint a kis Magdával eltölteni az időt, ilyeneket mondasz a nőkről. Ha a nők általában törpék is, de Ferenczy Magda még a nők között se mondható magasnak?! . . .

Véri Zoltán, mintha saját gondolataival lett volna elfoglalva, nem felelt.

A másik újra megszólalt:

— Nos?! . . .

— Magam is törtem ezen egyszer a fejemet. Hogy' is tudjam én ezt veled megértetni?! . . . Egy nő mindaddig a legkellemesebb dolog, amíg valami célzás be nem dobja közénk a házasság gondolatát. Ekkor rögtön megváltozom. Rögtön felöltik a nő törpeisége. Kellemetlenül kezdem érezni magamat s valami homályos ösztön ellenségemnek tartja a nőt, aki velem van. Oh, mennyire másnak látszik előttem a nő! . . . Azelőtt meleg, meghitt, ártatlan, mint a virág . . . Igen, bármennyire mosolyogsz, mint a virág a még szürke, párás tavaszi réten: igaz, bájos és fehér. De ez a gondolat, mint varázsvessző, lesimitja vagy átlátszóvá teszi ezt a bájít, beszűrkíti ezt a fehérséget s a kedvesség eléd csuszik, mint kígyó, rád csavarodik és fojtogat . . . Előtted áll egy csinált virág, a legtekéletesebb csinált virág, a nő . . .

Kissé hallgattak.

— És Ferenczy Magda? — kérdezte a másik.

— Ferenczy Magdánál nem jut eszembe a házasság. S ha eszembe jutna . . . Istenem. Olyan kicsi. Ártatlan kis játékbaba . . . Lehetetlen . . .

A másik érdeklődve mézte, amint olyan gyöngéden, gondolkozva hullatta ki a szavait.

— Ferenczy Magda olyan, mint a tavaszi virág a szürke, párás réten. Bájos, igaz és fehér.

Szegedi Építő Részvénytársasági Iroda

Szeged, Kárász-utca 11. Telefon 2-28.

Telep: Petőfi S.-sugaruti vámház mellett. Tel. 9-47.